

*Човган М.В., магістрант,
Пробойв О.А., к.е.н, викладач
Івано-Франківський інститут менеджменту ТНЕУ,
murosja_Chov@ukr.net*

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ГІРСЬКОГО ТУРИЗМУ ТА ПІШИХ МАРШРУТІВ ПРИКАРПАТТЯ

В умовах посилення інтеграційних процесів на сучасному етапі розвитку світового господарства туристична індустрія посідає вагомe місце в економіках багатьох країн. Фінансова криза і наявний природно-рекреаційний потенціал України створюють передумови для розвитку туризму в Карпатському регіоні, оскільки саме ця галузь економіки в даному регіоні може стати джерелом надходження коштів і допоможе

подолати економічний спад та створити сприятливі соціально-економічні умови для розвитку інших галузей. Саме це і визначає актуальність обраної теми дослідження.

Основні положення обраної для дослідження проблематики частково розглядалися у працях таких науковців, як В.Кицяка, І.Школи, О.Тимчука та інших.

Метою дослідження є висвітлення соціально-економічних умов розвитку гірського туризму та піших маршрутів на Прикарпатті.

Розвиток туризму, особливо в регіонах з поганою інфраструктурою, призводить до активізації ділової активності регіону, а саме створюється транспортне розгалуження, розбудовуються житлові комплекси, з'являються культурні і медичні установи. Як наслідок протікання зазначених процесів, місцеве населення має змогу використовувати вигоди від створеної інфраструктури поряд із туристами.

Одним із важливих рекреаційних регіонів України є район Карпат, що вирізняється сприятливими умовами для організації як літнього, так і зимового туризму. Активні види відпочинку, доступні в Карпатах, пропонуються в Буковелі: альпіністські сходження, гірськолижний спорт, сноубордизм, піші походи, велосипедні траси по передгір'ях.

Маючи багатий природно-рекреаційний потенціал, історичну і культурну спадщину, Карпатський регіон може стати центром туристичної індустрії, а це дасть поштовх для залучення іноземних інвестицій, розвитку багатьох галузей економіки регіону, що в свою чергу створюватиме додаткові робочі місця і сприятиме зростанню рівня доходів населення.

При надзвичайному багатстві та різноманітності природно-ресурсного потенціалу гірських територій Карпатського регіону, його використання далеко не раціональне. Крім того, важливою причиною нераціонального використання природно-ресурсного потенціалу є складний економічний стан в державі та трансформація системи управління на всіх рівнях влади, які негативно позначилися на фінансуванні робіт щодо збереження довкілля, виконавчій дисципліні, дотриманні норм та правил господарювання [4, с.15].

Традиційна для гірської місцевості рекреаційна діяльність, для розвитку якої в українських Карпатах є сприятливі умови, сьогодні має меншу інвестиційну привабливість для потенційних інвесторів порівняно з іншими сферами вкладання капіталу в гірській місцевості (наприклад, лісозаготівлю).

Аналіз соціальних проблем свідчить, що економічно відсталі гірські райони мають незадовільну соціальну інфраструктуру, яка формує відповідне середовище життєдіяльності людей і негативно впливає на соціально-економічні умови розвитку регіону.

Однак впродовж останніх років слід відзначити і позитивні зрушення в розвитку гірського туризму, а саме відновлюються відпочинкові бази та готелі, розбудовуються нові туристичні комплекси, утворюються приватні санаторно-курортні заклади [3].

Вихід гірських районів українських Карпат з депресивного стану можливий лише за умови трансформації господарства регіону у напрямку підвищення рівня економічної ефективності та екологічної безпеки. Одним із прикладів ефективного розвитку гірського туризму на Прикарпатті є туристичний комплекс "Буковель", який не тільки відомий в Україні, а й далеко за її межами. Саме розвиток цього туристичного комплексу позитивно впливає на соціально-економічний стан Івано-Франківщини, так як ТК "Буковель" сплачує до бюджету області лівову частку його (бюджетних) надходжень, що дає змогу оперувати належними коштами для задоволення потреб громади: витрати на школу, комунікації, прибирання тощо [19].

Четверта частина всіх туристів, які перебувають на території Івано-Франківської області, — є самодіяльними і облаштування маршрутів є важливим чинником їхньої безпеки. Саме тому, в області розроблено Програму розвитку мережі пішохідних туристських маршрутів «Спільним Шляхом до Об'єднаної Європи» (зокрема, відновлення Східно-Карпатського туристського шляху). У рамках Програми розвитку мережі пішохідних шляхів проводиться облаштування та знакування багатьох туристських маршрутів. Зокрема, найбільшою популярністю серед туристів користуються маршрути Чорногірським хребтом з проходженням вершин Говерла, Піп Іван, Петрос та відвідуванням високогірних озер Бребенескул, Несамовите, Марічейка.

Таким чином, розвиток гірськолижного спорту набуває все більшої популярності у світі, а в останні роки і в Україні, стаючи улюбленим видом відпочинку та рекреації для багатьох дорослих та дітей. Саме тому, дана проблема потребує державної підтримки і регулювання. Необхідна розробка відповідних загальнонаціональних та регіональних програм розвитку вітчизняної тургалузі з участю у їх створенні вітчизняних та закордонних фахівців.

Література

1. Школа І.М. Розвиток туризму та прогнозування попиту на туристичний продукт Буковини / І.М. Школа, Я.І. Вихлюк, В.Ф. Кифяк // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Регіональна політика в Україні: Сучасні форми та методи реалізації, - 2006. - Випуск 2 (52). - С. 580-590.
2. Цибух В. Туризм в Україні / В.Цибух // Економіст. - 2000. - № 6. - С. 34-35.
3. Український туристичний сервер [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.turbaza.com.ua